

מבנים דיסקרטיים – תרגיל 5

כל סעיף שווה 10 נקודות.

שאלה 1

- א. תהי G חבורה. נגדיר $Z(G) = \{g \in G \mid \forall h \in G: gh = hg\}$. הוכיחו כי $Z(G) \trianglelefteq G$.
- ב. הוכיחו ישירות לפי ההגדרה של תת חבורה נורמלית ש- $SL_n(\mathbb{R}) \trianglelefteq GL_n(\mathbb{R})$. אין קשר לסעיף א.

שאלה 2

- א. תהי G חבורה סופית ויהי $g \in G$. הוכיחו כי $o(g)$ מחלק את $|G|$. [רמז: $o(g)$ קשור לגודל של תת חבורה מסויימת].
- ב. הוכיחו שאם $|G| = p^n$ עבור p ראשוני אז קיים $g \in G$ כך ש- $o(g) = p$.

שאלה 3

- א. הראו ש- $SL_n(\mathbb{R}) \trianglelefteq GL_n(\mathbb{R})$ ו- $\mathbb{R}^* \cong GL_1(\mathbb{R})$.
- ב. הראו ש- $\mathbb{R}_+ \trianglelefteq \mathbb{C}^*$ ומתקיים $\mathbb{C}^*/\mathbb{R}_+ \cong \mathbb{T}$ כאשר $\mathbb{T} = \{z \in \mathbb{C} \mid |z| = 1\}$ ו- $\mathbb{R}_+ = \{r \in \mathbb{R} \mid r > 0\}$.
- ג. הראו ש- $\mathbb{R}_+ \trianglelefteq \mathbb{R}^*$ ו- $\mathbb{R}^*/\mathbb{R}_+ \cong \{\pm 1\}$. מה הקוסטים של $\mathbb{R}_+$ ב- $\mathbb{R}^*$?
- ד. רשות: הראו כי $\mathbb{C}^* \trianglelefteq \mathbb{C}^*/\{\pm 1\}$ ו- $\mathbb{C}^*/\{\pm 1\} \cong \mathbb{C}^*$.

[בחבורות $\mathbb{C}^*, \mathbb{R}^*, \mathbb{R}_+, \mathbb{T}, \{\pm 1\}$ הפעולה היא כפל מספרים רגיל. אין צורך להוכיח כי אלו חבורות.]

[הדרכה: בכיתה אמרנו שכדי להוכיח $G/K \cong H$ מספיק למצוא הומומורפיזם על $f: G \rightarrow H$ כך ש- $\ker f = K$ ואז להשתמש במשפט האיזומורפיזם הראשון. (שימו לב שזה אומר ש- $K \trianglelefteq G$ כי גרעין של הומומורפיזם הוא תמיד נורמלי).]

שאלה 4

תהי G חבורה ו- $H_1, H_2 \leq G$. הוכיחו כי אם $\gcd(|H_1|, |H_2|) = 1$ אז $H_1 \cap H_2 = \{e\}$. [רמז: מסקנה ממשפט לגרנז'.]

שאלה 5

תהי G חבורה סופית.

- א. נניח כי $H \trianglelefteq G$. הוכיחו כי לכל $g \in G$ מתקיים $g^{|G/H|} \in H$. [הדרכה: מספיק להראות $g^{|G/H|} H = H$ (מדוע?). הפעילו את סעיף א של שאלה 3 על החבורה G/H .]
- ב. נניח כי $H_1, H_2 \leq G$ חבורות שונות המקיימות $|H_1| = |H_2| < 1$. הוכיחו כי קיים $n < |G|$ כך שכל $g \in G$ מתקיים $g^n = e$. [רמז: השתמשו בסעיף א עם $H = H_1$ ו- $H = H_2$.]
- ג. רשות: הראו כי אם G צקלית ו- k מחלק את $|G|$ אז ל- G יש בדיוק תת חבורה אחת מגודל k .

¹ הערה: זה מקרה פרטי של משפט קושי (זה אותו קושי מאינפי): אם G חבורה סופית ו- p מחלק את $|G|$ אז קיים ב- G איבר מסדר p .